

det Ændringsforslag, jeg har stillet til nærværende Lovforslag. Ændringsforslaget gaar ud paa at lade den gældende Rets Regler vedblive at bestaa for Strandbreddens Vedkommende, og mine Grunde hertil skal jeg tillade mig at udvikle. Den ærede Ordfører (P. Madsen) har ganske rigtig udtalt, at der for mange Strandbredders Vedkommende findes Gammeltidshævd for Kommunerne til at tage Vejfyld paa Strandbredden, men Udvalget mener, at desuagtet kan Strandbredden gaa ind under Lovens Bestemmelser, naar man dertil føjer en anden Bestemmelse, nemlig den, som er udtrykt i Ændringsforslaget under Nr. 5 til § 4, som den ærede Ordfører nu omtalte. Jeg tror imidlertid, at det ærede Udvalgs Flertal er gaaet ud fra fejle Forudsætninger. For det første er det jo ikke Tilfældet, at det Vejfyld, der almindeligvis tages fra Strandbredden, er det, som skylles op den ene Dag og tages væk den næste. Det er i alt Fald ikke Tilfældet paa den meget lange Kyststrækning, som jeg kender bedst, nemlig den, der gaar rundt om Stevns, der tages Vejfylden ganske sikkert paa den tørre Strandbred, saa den Forudsætning slaar ikke til, i alt Fald hvad Stenmaterialier angaar; at de kunne tage Sand fra Forstranden, er en Sag for sig. Den anden Forudsætning, man gaar ud fra ved den Ændring, som de Herrer have foreslaaet indført i § 4, er den, at det er i Overensstemmelse med en Højesteretsdom, men det er ikke Tilfældet. Ændringen gaar meget videre. Den forklarer Højesteretsdommen paa en bestemt Maade, saaledes at der i Virkeligheden berøves de nuværende Ejere en Del af deres Ejendom. En Højesteretsdom maa man bøje sig for, det er der ikke noget at sige til, men den Forklaring, som det ærede Udvalg vil have givet den, har man Lov til at protestere imod. Men det har forekommet mig, at den allernemteste Maade, hvorpaa vi kunde komme uden om dette i og for sig vanskelige Spørgsmaal, det var for Strandbreddens Vedkommende at lade de bestaaende Retsregler blive uforandrede; altsaa ikke give Ejeren større Ret, end han hidtil har haft, men heller ikke mindre. Jeg skal forklare det noget nærmere. I gamle Dage, medens al Bondejorden laa i Fællig, da havde alle til Bylavene hørende Beboere, der grænsede til Stranden — lige-gyldigt om Byens Lodder vare Fæstejorder eller det var Selvejjerjorder — Ret til paa Strandbredden at tage det nødvendige Vejfyld. Alle havde de denne Ret. Nu kom Udflytningen i Slutningen af forrige

Aarhundrede, og Følgen var deraf, at Strandbredden ikke længer kom i hele Byens Besiddelse, men i de enkelte Ejeres Besiddelse, nemlig de Ejere, som fik deres Lodder ud til Stranden. Nu *kan* man slutte deraf, at idet Bylavene ophævedes, og der intet andet sattes i Stedet, var Strandbredden fuldstændig tagen ud af de andre Beboeres Brugsret og kun overgivet til dem, der stødte til Stranden. Men jeg tror ikke, at denne Konsekvens af Udskiftningen er rigtig. Jeg tror, at hele Byens Beboere beholdt den Ret, de i Forvejen havde, og denne Ret saa ganske naturligt senere er arvet af Kommunerne, som jo er en senere Institution, der den Gang slet ikke eksisterede. Og jeg støtter dette paa, at der almindeligvis i Udskiftningsforretningerne er angivet, at Beboerne have Ret til at komme til Stranden. Denne Ret have de jo ikke faaet for med Lethed at kunne gaa i Vandet eller for med Lethed at kunne se paa en smuk Solopgang eller Solnedgang over Havet, men denne Ret er dem forbeholdt af to Grunde, for det første for Fiskernes Skyld, for at de som sædvanlig i gamle Dage kunde have Ret til at benytte Strandbredden til derfra at fiske og til derpaa at trække deres Baade op og henlægge deres Fiskeredskaber; hvis de vilde det, og for det andet for at Beboerne kunde faa Lejlighed til som tidligere at tage de nødvendige Vejmaterialier paa Strandbredden. Saaledes har i alt Fald Forholdet udviklet sig paa den Egn, hvor jeg er bedst kendt, nemlig ved Stevns, og jeg tror, det er et naturligt Forhold, som der ikke er nogen som helst Grund til at forandre gennem en Bestemmelse, som dels vil give Ejeren — hvilket for de $\frac{3}{4}$ af den Kysts Vedkommende, som jeg nævnedes, vil sige mig — en særlig Ret til at opkræve Afgift af Kommunen, og som paa den anden Side vilde indskrænke min Ret paa en Maade, som vilde give Anledning til den ene Proces efter den anden. Thi hvad er den sædvanlige Højvandslinie, det vilde blive meget svært at sige. Nej naar man lader det hele blive staaende, hvad Strandbredden angaar, paa det Punkt, det nu staaar, er der ingen, der lider Uret, thi det har udviklet sig paa en naturlig og rimelig Maade, efter at de gamle Bylav ere ophævede ved Udskiftningen og efter den Ret, der naturligt har dannet sig siden den Tid i de andre 100 Aar. Derfor anbefaler jeg, at man frafalder Ændringsforslag under Nr. 5 til § 4 og tager mod det Forslag, jeg har stillet til en anden Affattelse af § 8.